

Alzheimer Nederland

Wereld Alzheimer Dag Rapport 2011

Toekomstverkenning dementie in Nederland
2011 - 2050

Alzheimer Nederland

Wereld Alzheimer Dag Rapport 2011

Toekomstverkenning dementie in Nederland
2011 - 2050

Persbericht

Wereld Alzheimer Dag rapport 2011:

Toename dementerenden treft kleine gemeenten hard

Bunnik, 13 september 2011. Kleine gemeenten worden het hardst getroffen door de toename van het aantal mensen met dementie. Dat blijkt uit het Wereld Alzheimer Dag Rapport van Alzheimer Nederland. Landelijk verdubbeld het aantal mensen met dementie de komende dertig jaar. In zes gemeenten zal dit aantal echter ruim verviervoudigen. Het betreft de gemeenten Wijk bij Duurstede, Zeewolde, Almere, Zoeterwoude, Vlieland en Zeevang. Daarnaast zijn er nog eens 55 gemeenten waar het aantal mensen met dementie ruim verdriedubbeld. Gea Broekema, algemeen directeur van Alzheimer Nederland maakt zich ernstig zorgen over deze cijfers. 'Gemeenten zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers'.

Alzheimer Nederland maakt de gemeentecijfers bekend tegelijk met het World Alzheimer Report 2011 van Alzheimer's Disease International. Dit rapport pleit voor vroegtijdige diagnostiek en behandeling. Juist in dat licht zijn de gemeentecijfers zorgwekkend. Gea Broekema: 'Gemeenten zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de dementiezorg van haar inwoners. Denk hierbij aan de ondersteuning van mantelzorgers en het geven van informatie over dementie. '. Juist de ondersteuning van mantelzorgers is enorm belangrijk. 82 procent van de mantelzorgers is overbelast of loopt een groot risico op overbelasting. Als een mantelzorger overbelast raakt, moet de patiënt vaak worden opgenomen in een verzorgings- of verpleeghuis. Dit tot verdriet van veel mantelzorgers die opname uit alle macht proberen te voorkomen. Alzheimer Nederland pleit daarom op landelijk niveau voor de volgende maatregelen.

Vroegtijdige diagnose

In Nederland is bij zeker 100.000 mensen met dementie nog geen diagnose gesteld. Vroegtijdige diagnose is belangrijk. Het geeft de patiënt en zijn mantelzorger rust, het recht op ondersteuning en zorg en de mogelijkheid om zaken goed te regelen voor later. 'Zo snel mogelijk starten met behandeling en ondersteuning loont', aldus Broekema. 'De ervaring leert ons dat een vroegtijdige diagnose en behandeling de opname in een verzorgings- of verpleeghuis met enkele maanden kan uitstellen. Iedere maand uitstel kan Nederland vele tientallen miljoenen euro's aan zorgkosten besparen.'

Behandeling

Naast een diagnose is ook de opvang van de patiënt en zijn mantelzorger van groot belang. Broekema: 'Iedere patiënt heeft recht op een coach, een zogenaamde casemanager.' Met deze coach en beter op elkaar ingespeelde zorgaanbieders krijgt iedere patiënt zorg op maat. Dat is hard nodig met zo'n grillige ziekte als dementie. Broekema: 'We zijn bang dat gemeenten, die een belangrijke rol spelen in de zorg, dit niet allemaal even effectief oppakken.' Bovendien is de stijging van het aantal mensen met dementie in sommige gemeenten wel erg zorgwekkend.

Wetenschappelijk onderzoek

Als laatste pleit Alzheimer Nederland voor het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek naar dementie. Broekema: 'Onderzoekers hebben hoop op genezing in de verre toekomst, maar ze werken ook aan nieuwe medicijnen die hopelijk al binnen vijf jaar op de markt komen.' Op dit moment worden drie medicijnen getest op grote groepen Alzheimerpatiënten. Nog eens zeven medicijnen worden nu op kleine groepen getest en er zijn nog vele medicijnen die nu in laboratoria worden ontwikkeld. Als één van deze medicijnen de ziekte ook maar met een paar maanden kan vertragen, bespaart dat vele honderden miljoenen aan zorgkosten per jaar. "Met wetenschappelijk onderzoek kan werkelijk een enorme verbetering voor de patiënt worden bereikt, en natuurlijk een enorme besparing in de zorgkosten. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de regering, het bedrijfsleven en de maatschappij nog nauwelijks investeren in wetenschappelijk onderzoek naar dementie. We mogen niet vergeten dat de ziekte nu al één op de vijf mensen treft.'

Inhoudopgave

Samenvatting.....	2
Inhoudopgave.....	5
Wat is dementie?	6
Hoeveel mensen lijden aan dementie.....	7
Diagnose	9
Gevolgen van dementie	10
Onderzoek naar dementie, de stand van zaken.....	12
Bronnen en Verantwoording.....	14
Bijlage 1: Risico op dementie	15
Bijlage 2: Prognose aantal mensen met dementie per gemeente.....	16

Wat is dementie?

- *Definitie:*

Dementie is een syndroom waarbij de verwerking van informatie in de hersenen is verstoord. Hierdoor treden geheugenstoornissen op, in wisselende combinatie met één of meerdere van de volgende stoornissen:

 - Afasie (niet meer goed begrijpen van of kunnen uitdrukken in woord of schrift)
 - Apraxie (geen doelbewuste handelingen kunnen uitvoeren)
 - Agnosie (geen objecten meer kunnen herkennen)
 - Stoornis in uitvoerende functies (niet meer kunnen abstraheren, logische gevolgtrekkingen maken, organiseren, plannen maken, doelgericht handelen)
- *Verloop:*

In het beginstadium van dementie zijn de symptomen vaak nog niet zo uitgesproken. Bij de meeste vormen is er al sprake van meer dan normale vergeetachtigheid. Daarnaast zijn er andere signalen. Bijvoorbeeld karakterveranderingen (een persoon is bijvoorbeeld agressiever, impulsiever, of juist lustelozer dan vroeger), depressiviteit en verdwalen (in bekende omgeving).
- Dementie is een progressief syndroom. Dit betekent dat zowel het aantal als de ernst van de klachten in de loop van het ziekteproces toenemen. Naarmate het ziekteproces vordert, wordt de patiënt steeds afhankelijker van anderen, zelfs voor de meest normale dagelijkse handelingen. Op den duur hebben bijna alle mensen met dementie 24 uur per dag toezicht, of op zijn minst gezelschap nodig.
- Uiteindelijk overlijdt een patiënt direct of indirect aan de gevolgen van dementie. De patiënt eet en drinkt niet meer uit eigen initiatief en beweegt nog nauwelijks. Het lichaam raakt hierdoor dusdanig verzwakt dat de patiënt overlijdt. Daarnaast zijn bijvoorbeeld slikproblemen een veelvoorkomend symptoom van verschillende vormen van dementie. Deze leiden vaak tot fatale longontstekingen.
- *Oorzaak*

Dementie is een syndroom: een verzameling van verschijnselen. Er zijn meer dan vijftig ziekten en ziektebeelden die kunnen leiden tot dementie. De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer (70%), gevolgd door vasculaire dementie (16%).
- *Risico*

De kans dat iemand in zijn leven dementie krijgt is gemiddeld 20%. De persoonlijke kans op dementie wordt voornamelijk bepaald door leeftijd, geslacht en genetische factoren. Daarnaast spelen leefstijlfactoren een beperkte rol. Zie ook bijlage 1

Hoeveel mensen lijden aan dementie

- Op dit moment lijden ruim 243.000 mensen aan dementie en dit aantal stijgt snel. Ten opzichte van 2010 is dit al een stijging van drie procent. Binnen dertig jaar zal het aantal verdubbelen tot ruim een half miljoen. Daarna stijgt het aantal mensen met dementie nog verder door tot een piek van ruim 565.000 mensen in 2050.
- Er zijn ongeveer 12.000 mensen met dementie jonger dan 65 jaar. Dit aantal zal de komende decennia ongeveer gelijk blijven. Door verbeterde diagnostiek zal het aantal jongdementerenden met een diagnose naar verwachting wel fors stijgen.

Tabel 1*: Prognose aantal mensen met dementie in Nederland, plus procentuele stijging ten opzichte van 2010.

	2010	2011	2020	2030	2040
Nederland	236.808	243.140 (+3%)	301.710 (+27%)	407.305 (+72%)	513.734 (+117%)

Tabel 2*: Prognose aantal mensen met dementie per provincie, plus procentuele stijging ten opzichte van 2010.

	2010	2011	2020	2030	2040
Groningen	8836	9008 (+2%)	10626 (+20%)	14053 (+59%)	17169 (+94%)
Drenthe	8166	8409 (+3%)	10569 (+29%)	14291 (+75%)	18079 (+121%)
Friesland	10058	10341 (+3%)	12915 (+28%)	17069 (+70%)	20822 (+107%)
Flevoland	3258	3377 (+4%)	4605 (+41%)	7387 (+127%)	10969 (+237%)
N-Holland	37381	38179 (+2%)	46115 (+23%)	63071 (+69%)	79776 (+113%)
Overijssel	15787	16245 (+3%)	20052 (+27%)	26479 (+68%)	33198 (+110%)
Z-Holland	51010	52019 (+2%)	61434 (+20%)	81673 (+60%)	103201 (+102%)
Utrecht	15705	16087 (+2%)	20069 (+28%)	28029 (+78%)	37067 (+136%)
Gelderland	28738	29560 (+3%)	37282 (+30%)	50484 (+76%)	63899 (+122%)
Zeeland	7052	7225 (+2%)	8696 (+23%)	11613 (+65%)	14163 (+101%)
N-Brabant	33040	34314 (+4%)	45660 (+38%)	62016 (+88%)	77504 (+135%)
Limburg	17778	18375 (+3%)	23689 (+33%)	31141 (+75%)	37887 (+113%)

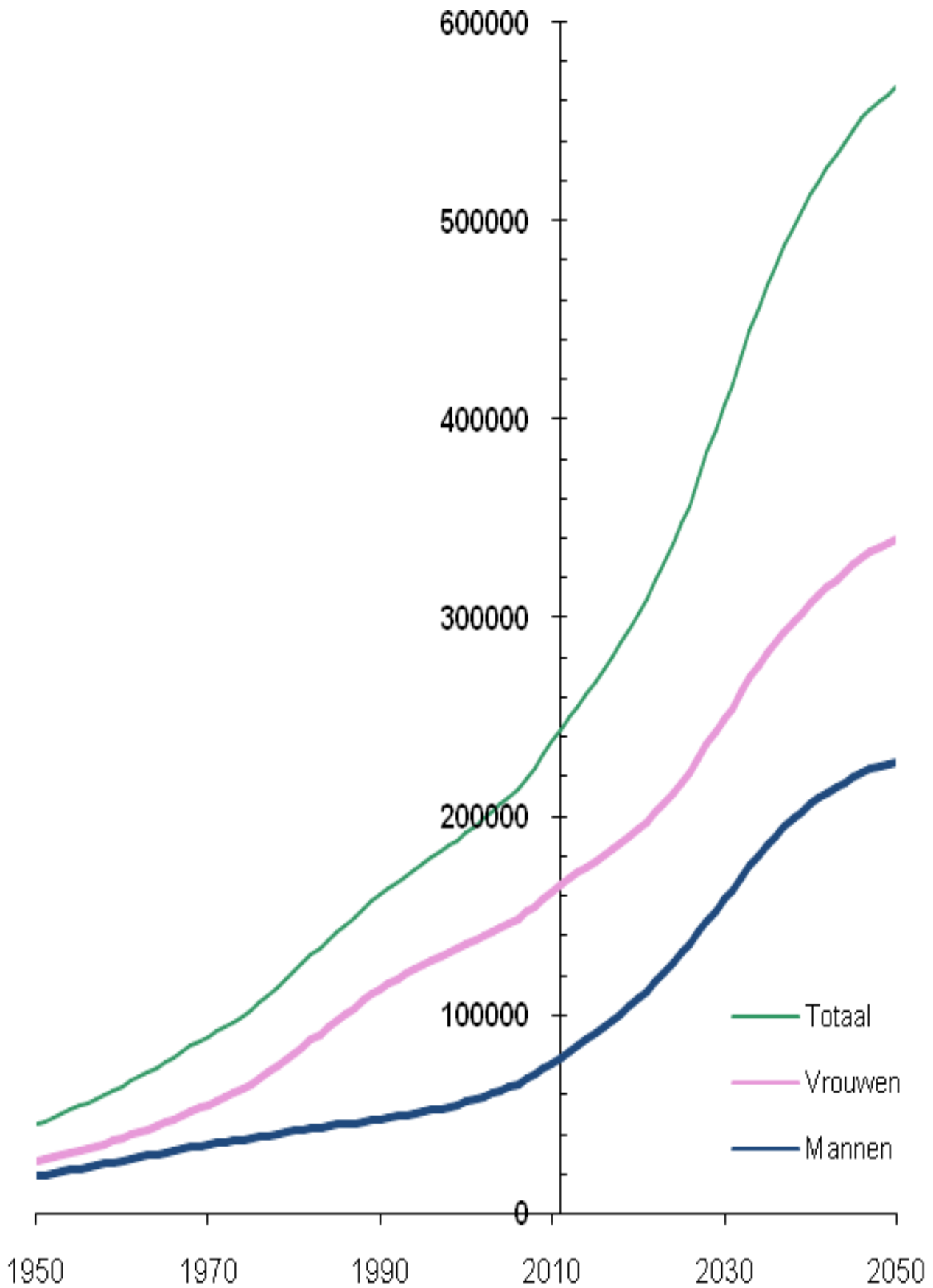
Tabel 3*: Prognose aantal mensen met dementie per gemeenten met de hoogste en laagste verwachte stijging ten opzichte van 2010. De prognose van alle Nederlandse gemeenten staat in Bijlage 1

	2010	2011	2020	2030	2040
Wijk bij Duurstede	208	224 (+8%)	348 (+68%)	621 (+199%)	947 (+356%)
Zeewolde	141	156 (+11%)	279 (+98%)	419 (+198%)	634 (+350%)
Almere	1234	1275 (+3%)	1781 (+44%)	3135 (+154%)	5265 (+327%)
Zoeterwoude	109	114 (+5%)	185 (+70%)	317 (+192%)	461 (+325%)
Vlieland	18	20 (+11%)	34 (+86%)	60 (+232%)	74 (+312%)
Schiern.oog	22	24 (+6%)	26 (+14%)	28 (+25%)	30 (+35%)
Laren	361	367 (+2%)	394 (+9%)	446 (+23%)	493 (+37%)
Rijswijk	1131	1156 (+2%)	1234 (+9%)	1342 (+19%)	1571 (+39%)
Rozendaal	38	39 (+4%)	54 (+43%)	52 (+36%)	53 (+40%)
Rotterdam	9121	9106 (+0%)	9033 (+-1%)	10768 (+18%)	12955 (+42%)

*Prognose berekend door TNO in opdracht van Alzheimer Nederland.

Aantal mensen met dementie 1950 – 2050

Bron TNO

Bron: TNO & CBS

Diagnose

- Meer dan 100.000 mensen hebben dementie zonder dat ze dit weten.
- Een vroegtijdige diagnose is belangrijk om:
 - behandelbare vormen van ernstig geheugenverlies door bijvoorbeeld vitaminedeficiëntie, schildklierafwijkingen of bijwerking van medicijnen uit te sluiten;
 - vroegtijdig met therapie te kunnen starten. Onderzoek wijst uit dat verschillende niet-medicinale en medicinale therapieën tegen dementie beter werken in het beginstadium van de ziekte;
 - de patiënt en mantelzorger recht te geven op voorlichting, lotgenotencontact, begeleiding, hulp en zorg;
 - rust te geven. Dementie zorgt er vaak voor dat mensen minder kunnen, dat het gedrag verandert, en dat (belangrijke) dingen vergeten worden. Dat een ziekte de oorzaak is en dat de patiënt geen blaam treft kan (relationele)spanningen, afzondering, vragen en problemen voorkomen
 - de patiënt zelf beslissingen te laten nemen over zorg, wonen en welzijn. Maar ook op financiële en juridische zaken als testament, euthanasieverklaring en het aanwijzen van beslissingsbevoegden op het gebied van verzorging en/of financiën.
- Bij mensen bij wie de diagnose dementie is gesteld, duurde het gemiddeld één jaar en drie maanden gerekend vanaf de eerste klachten voordat de diagnose werd gesteld. Het werkelijke gemiddelde ligt waarschijnlijk maanden hoger, omdat de huidige onderzoeken gehouden werden onder mensen die proactief op zoek waren naar hulp en informatie.
- Naar verwachting wordt een vroegtijdige diagnose steeds belangrijker voor een effectieve behandeling van dementie. Waarschijnlijk komen er de komende jaren meer en effectievere medicijnen op de markt die de ziekte kunnen afremmen. Een vroegtijdige diagnose is dan erg belangrijk om langer gezond te kunnen blijven.

Gevolgen van dementie

- *Patiënt*

- Van de ernstige en veel voorkomende ziekten, beschouwen Nederlandse medische experts dementie als de veelvoorkomende ziekte met de grootste ziektelast en het meeste verlies van kwaliteit van leven. Hiervoor hebben de experts rekening gehouden met de volgende factoren: mobiliteit, zelfzorg, dagelijkse activiteiten, pijn/andere klachten, angst/depressie en cognitie.

Ziekte	Wegingsfactor voor ernst Schaal 0-1
Dementie	0,71
Ziekte van Parkinson	0,68
Longkanker	0,54
Coronaire hartziekten	0,29
Diabetes mellitus	0,20
Griep	0,01

- Zeker 60.000 mensen met dementie wonen in verpleeg of verzorghuizen.
- Een grote meerderheid van patiënten en mantelzorgers blijft het liefst thuis wonen met dementie.
- Per jaar overlijden 7000 mensen aan de gevolgen van dementie. Hiermee is dementie de vierde doodsoorzaak van Nederland.
- Daarnaast overlijden volgens de statistieken van het CBS nog eens ruim 10.000 mensen per jaar aan een andere ziekten, terwijl ze ook leden aan -vaak ernstige- dementie.

- *Mantelzorger*

- 70% van de mensen met de diagnose dementie woont thuis en wordt verzorgd door hun naaste familie en/of omgeving, de zogenaamde mantelzorgers.
- Ruim 35.000 thuiswonende mensen met dementie zijn afhankelijk van 24-uurs zorg. Deze mensen worden vaak hoofdzakelijk door 1 mantelzorger verzorgd die de patiënt dus 24 uur per dag verzorgt en in de gaten houdt.
- Dementie treft niet alleen de patiënt, maar ook zeker zijn naaste verzorger. 82% van de mantelzorgers van iemand met dementie is overbelast of loopt een groot risico op overbelasting. Als de mantelzorger de ondersteuning van iemand met dementie niet meer aankan is dat een belangrijke reden voor opname in een verpleeg- of verzorgingshuis.
- De overbelasting van mantelzorgers is in elk stadium van de ziekte ongeveer gelijk. Voor mantelzorgers is de zorg voor iemand met dementie zwaar door de lichamelijke verzorging en doordat mensen proberen om verpleeghuisopname te voorkomen. In het begin speelt bijvoorbeeld ook het veranderende gedrag van de patiënt mee en de onzekerheden en problemen die veroorzaakt worden door te weinig kennis over de ziekte en de mogelijkheden voor hulp.

- *Maatschappij*

- De zorgkosten voor mensen met dementie zijn de één na hoogste in Nederland. Dementiezorg bedroeg in 2011 al ruim 5% van de totale gezondheidszorgkosten (€ 3,9 miljard). Alleen verstandelijke handicaps, zijn met 6 miljard duurder.
- Naar verwachting zijn de zorgkosten voor dementie over zo'n 16 jaar zelfs hoger dan de zorgkosten voor mensen met verstandelijke handicaps. De zorgkosten voor dementie passeren in 2028 - nog niet gecorrigeerd voor inflatie - de 6 miljard. (De zorgkosten voor verstandelijke handicaps blijven volgens de prognoses gelijk.)
- Tegenover de sterke toename van mensen met dementie staat de afname van de beroepsbevolking. In 2010 zijn er nog 43 potentiële werkenden op iedere dementiepatiënt. In 2050 zijn dat er naar verwachting 16.

	Beroepsbevolking (20-65 jaar) (CBS)	mensen met dementie	verhouding
2010	10.100.000	236.808	43
2020	9.900.000	301.710	33
2030	9.600.000	407.305	24
2040	9.200.000	513.734	18
2050	9.300.000	567.629	16

- 97,2% van de zorgkosten voor dementie zijn afkomstig van verzorgingshuizen, verpleeghuizen en thuiszorg.
- Iedere oplossing die ervoor zorgt dat mensen één maand langer thuis kunnen wonen, bespaart vele tientallen miljoenen euro's per jaar. [Hier moeten uiteraard de kosten van de zorgoplossing vanaf worden getrokken.
 - Een goed voorbeeld van mogelijke besparing is de combinatie van een coach (casemanager) voor iedere patiënt en mantelzorger en een betere samenwerking tussen zorgaanbieders. Een businesscase van prof. dr. Huijsman (ZM magazine, mei 2011) laat zien dat dit jaarlijks 200 miljoen kan besparen.
- De winst van het uitstellen van opname loopt met de jaren enorm op. Niet alleen zijn de besparingen jaarlijks, maar door de toename van het aantal patiënten verdubbeld iedere besparing in de komende dertig jaar.

Onderzoek naar dementie, de stand van zaken

- *Diagnose*

Hoewel de diagnose dementie goed kan worden gesteld, is het nog niet mogelijk met zekerheid de onderliggende ziekte te bepalen. Dit is belangrijk voor (toekomstige) behandelingen. Er zijn echter al grote stappen gezet;

- De ziekte van Alzheimer kan inmiddels met 95% zekerheid worden gesteld, mits de nieuwste diagnostische middelen worden ingezet.
- Moeilijkheid om te differentiëren tussen de vormen van dementie ligt deels aan het overlappen van ziektebeelden. Zo heeft 90% van de mensen met Lewy Body dementie gelijktijdig een substantiële aanwezigheid van Alzheimer kenmerken (plaques en tangels). Bijna alle patiënten met vasculaire dementie, hebben Alzheimer kenmerken en 40% van mensen met Alzheimer hebben ook ernstige vaatschade in de hersenen.
- Nieuwe en verwachte doorbraken in genetisch onderzoek, eiwit onderzoek en beeldvormende technieken maken de diagnose steeds beter. Daardoor kunnen we niet alleen de oorzakelijke ziekte steeds beter vaststellen, maar ook onderscheid maken tussen subvormen van ziekten. Naar verwachting zorgt dit ervoor dat met 'medicatie op maat' een veel effectievere behandeling mogelijk wordt.

- *Behandeling (niet-farmacologisch)*

Momenteel zijn er vele therapieën voor mensen met dementie beschikbaar die geen gebruik maken van medicatie, die een vorm van dementie hebben waarvoor geen medicatie beschikbaar is of voor mensen waarbij medicatie niet aansloeg. Doordat de huidige generatie medicatie nog maar een beperkt effect laat zien, zijn deze therapieën vaak een goed alternatief. Bijkomend voordeel: deze therapieën hebben geen bijwerkingen en hebben vaak positieve neveneffecten als verminderde onrust. De behandelingen hebben vaak één of meerdere van de volgende componenten

- Verhogen sociale interactie
- Persoonsgerichte benadering (bijvoorbeeld op basis van hobby's en werkverleden)
- Bewegingstherapie
- Rustgevende therapieën als aromatherapie, muziektherapie en creatieve therapie

- *Medicijnonderzoek*

Het onderzoek naar dementie focust voor een groot gedeelte op de ziekte van Alzheimer, verreweg de meest voorkomende vorm van dementie.

- Voor zover bekend lopen er minimaal drie zogenaamde 'Fase III' klinische onderzoeken, waarbij op een grote groep patiënten, over meerdere klinieken verspreid, onderzoek wordt gedaan naar de effectiviteit van een medicijn.
- Naast de Fase III klinische onderzoeken lopen er nog zeker zeven Fase II onderzoeken die kijken naar veiligheid van het medicijn en de optimale dosis.
- De onderzochte medicijnen proberen vaak de hoeveelheid van het giftige eiwit (amyloïd beta) dat een rol speelt bij de ziekte van Alzheimer te verminderen. Daarnaast worden bijvoorbeeld middelen getest die voorkomen dat hersencellen afsterven of ingrijpen op de hormoonhuishouding.

- Naast de medicijnen die momenteel op mensen worden getest, worden nog vele andere medicijnen getest. Het zal echter nog vele jaren duren voordat deze medicijnen eventueel op de markt verschijnen. Onderstaande tabel geeft een indicatie.

Test	duur:
Laboratorium fase	<i>onbepaalde tijd</i>
Proefdieronderzoek	<i>2-3 jaar</i>
Klinische fase 1	<i>1-2 jaar</i>
Klinische fase 2	<i>duur: 2-3 jaar</i>
Klinische fase 3	<i>2-3 jaar</i>
Registratie:	<i>1-2 jaar</i>
Vergoeding:	<i>3-6 maanden</i>

- *Toekomst*

Onderzoekers zijn hoopvol over de toekomst omdat:

- de diagnostiek verbetert, waardoor mensen steeds eerder te behandelen zijn (voordat er veel schade in de hersenen is ontstaan) en waardoor er een steeds beter onderscheid is tussen subgroepen van mensen met bijvoorbeeld de ziekte van Alzheimer (met of zonder bepaalde genen en/of risicofactoren). Zo kunnen medicijnen op maat worden gemaakt voor subgroepen van patiënten. Dit komt naar alle waarschijnlijkheid de effectiviteit van behandelingen zeer ten goede.
- er steeds beter inzicht in de ziekte is. Door meer inzicht in de (genetische) factoren die een rol spelen, ontstaat kennis die belangrijk is voor de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Dit biedt kansen om de ziekte te vertragen of tot stilstand te brengen.
- het steeds duidelijker wordt dat het brein gedeeltelijk of zelfs helemaal kan herstellen van ziektes die grote aantallen zenuwcellen heeft beschadigd. Op de lange termijn impliceert dit dat de ziekte niet alleen kan worden gestopt, maar ook dat mensen van de ziekte kunnen genezen.

Bronnen en Verantwoording

Het 'Wereld Alzheimer Dag Rapport' van Alzheimer Nederland is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Alzheimer Nederland is echter niet verantwoordelijk voor eventuele (type, zet of druk)fouten. Alle cijfers zijn overgenomen of berekent aan de hand van de volgende bronnen:

- Centraal Bureau Statistiek (CBS)
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Nederlandse Organisatie voor toegepast- natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO)
- Gezondheidsraad
- Vilans, Kenniscentrum voor langdurige zorg
- Nivel, Nederlands instituut onderzoek van de gezondheidszorg
- Recente meta-analyses:
 - Mucke, Alzheimer's disease, Nature Vol 461|15 October 2009
 - Ballard et al, Alzheimer's disease, Lancet 2011, 377:1019-31
 - Alzheimer's Disease International, World Alzheimer Report: 2009, 2010, 2011

Voor meer informatie over cijfers en de gebruikte bronnen kunt u contact opnemen met:

- Alzheimer Nederland
030 65 96 900
info@alzheimer-nederland.nl

Bijlage 1: Risico op dementie

- De kans is 20% dat iemand in zijn leven dementie krijgt.
- De persoonlijke kans op dementie wordt grotendeels door niet-beïnvloedbare factoren bepaald:
 - Leeftijd is de belangrijkste risicofactor voor dementie.
De kans op dementie neemt sterk toe met de leeftijd:
 - Ruim 10% van de mensen boven de 65 jaar heeft dementie
 - Ruim 20% van de mensen boven de 80 jaar heeft dementie
 - Ruim 40% van de mensen boven de 90 jaar heeft dementie
 - Geslacht. Ruim twee maal zoveel vrouwen als mannen krijgen dementie.
Vermoedelijk wordt dit grotendeels verklaard door de hogere levensverwachting van vrouwen.
 - Dominante genetische factoren. Er zijn enkele zeldzame genen die zorgen voor een zeer hoge kans op dementie (ruim) voor het 65^e levensjaar.
 - Overige genetische factoren. De kans op dementie wordt naar schatting voor 70% bepaald door genetische factoren. Er spelen echter veel genen een rol bij dementie. Het samenspel tussen genen van vaderskant en moederskant is daardoor erg subtiel. Hierdoor kunnen wetenschappers op basis van familiehistorie niet of nauwelijks voorspellen wat de kans op dementie na het 65^e levensjaar is.

	Eerstegraads familielid (vader, moeder, broer, zus) met dementie > 65	Geen eerstegraads familieleden met dementie
Kans op dementie	26-30 %	19-22 %

- De leeftijd waarop iemand dementie krijgt is zeer waarschijnlijk met enkele jaren uit te stellen. Voor dementie is de winst van enkele jaren erg belangrijk. Mensen kunnen bijvoorbeeld langer of met minder zorg thuis blijven wonen.
 - Er is veel bewijs dat de kans op dementie verkleind wordt door:
 - Cognitieve reservecapaciteit (een concept dat de voordelen van opleiding, werk en mentale activiteiten combineert)
 - Algemene lichaamsactiviteit en sport
 - Matig alcohol gebruik
 - Er is veel bewijs dat de kans op dementie verhoogd wordt door:
 - Roken
 - Obesitas, hoge bloeddruk en/of hoog cholesterolgehalte op middelbare leeftijd
 - Beroerte
 - Diabetes
 - Er is overtuigend bewijs dat de volgende factoren geen invloed hebben op de kans op dementie:
 - Supplementen met anti-oxidanten
 - Supplementen met B-vitaminen
 - Braintraining spellen bij mensen jonger dan 60 jaar

Bijlage 2: Prognose aantal mensen met dementie per gemeente

Tabel 1: Gemeenten alfabetisch, genummerd van 1 tot 430 op basis van stijging aantal mensen met dementie.

Gemeente	#	2010	2011	2020	2030	2040
Aa en Hunze	137	456	476 (+5%)	645 (+42%)	898 (+97%)	1209 (+165%)
Aalburg	93	162	172 (+6%)	245 (+51%)	343 (+111%)	458 (+182%)
Aalsmeer	304	405	423 (+4%)	565 (+40%)	753 (+86%)	874 (+116%)
Aalten	273	438	449 (+3%)	569 (+30%)	781 (+78%)	977 (+123%)
Abcoude	260	118	126 (+6%)	182 (+54%)	224 (+90%)	267 (+126%)
Achtkarspelen	365	367	369 (+1%)	468 (+28%)	616 (+68%)	727 (+98%)
Alblasserdam	390	313	323 (+3%)	391 (+25%)	502 (+60%)	565 (+80%)
Albrandswaard	90	299	315 (+6%)	414 (+39%)	591 (+98%)	847 (+184%)
Alkmaar	282	1278	1291 (+1%)	1540 (+21%)	2230 (+75%)	2830 (+121%)
Almelo	363	1005	1034 (+3%)	1231 (+22%)	1583 (+58%)	1997 (+99%)
Almere	3	1234	1275 (+3%)	1781 (+44%)	3135 (+154%)	5265 (+327%)
Alphen aan den Rijn	143	834	869 (+4%)	1165 (+40%)	1682 (+102%)	2204 (+164%)
Alphen-Chaam	31	118	124 (+5%)	198 (+67%)	308 (+161%)	393 (+232%)
Ameland	118	51	55 (+7%)	81 (+57%)	111 (+116%)	139 (+171%)
Amersfoort	289	1765	1805 (+2%)	2060 (+17%)	2791 (+58%)	3881 (+120%)
Amstelveen	410	1678	1719 (+2%)	1908 (+14%)	2234 (+33%)	2785 (+66%)
Amsterdam	400	8592	8550 (+0%)	8677 (+1%)	11404 (+33%)	14768 (+72%)
Andijk	8	79	81 (+3%)	119 (+52%)	223 (+184%)	309 (+294%)
Anna Paulowna	30	151	156 (+3%)	245 (+63%)	382 (+153%)	506 (+236%)
Apeldoorn	360	2491	2534 (+2%)	2966 (+19%)	3975 (+60%)	4982 (+100%)
Appingedam	383	249	253 (+2%)	305 (+22%)	394 (+58%)	461 (+85%)
Arnhem	406	1846	1851 (+0%)	1926 (+4%)	2495 (+35%)	3116 (+69%)
Assen	225	996	1027 (+3%)	1279 (+28%)	1782 (+79%)	2367 (+138%)
Asten	61	203	216 (+6%)	337 (+66%)	496 (+144%)	615 (+203%)
Baarle-Nassau	147	118	124 (+5%)	188 (+59%)	256 (+116%)	311 (+163%)
Baarn	352	509	521 (+2%)	627 (+23%)	825 (+62%)	1029 (+102%)
Barendrecht	111	511	542 (+6%)	730 (+43%)	1026 (+101%)	1396 (+173%)
Barneveld	160	635	651 (+3%)	899 (+42%)	1291 (+103%)	1644 (+159%)
Bedum	116	153	165 (+8%)	231 (+51%)	317 (+107%)	416 (+172%)
Beek	367	264	276 (+4%)	376 (+42%)	462 (+75%)	522 (+97%)
Beemster	34	121	129 (+7%)	185 (+53%)	298 (+147%)	397 (+229%)
Beesel	142	188	201 (+7%)	291 (+55%)	384 (+104%)	497 (+164%)
Bellingwedde	357	176	176 (+0%)	211 (+20%)	294 (+67%)	353 (+101%)
Bergambacht	146	138	143 (+4%)	206 (+50%)	300 (+118%)	362 (+163%)
Bergeijk	71	232	249 (+7%)	398 (+71%)	564 (+143%)	685 (+195%)
Bergen (L.)	269	182	193 (+6%)	245 (+35%)	311 (+71%)	407 (+124%)
Bergen (NH.)	295	700	719 (+3%)	922 (+32%)	1301 (+86%)	1531 (+119%)
Bergen op Zoom	335	1018	1052 (+3%)	1248 (+23%)	1690 (+66%)	2094 (+106%)
Berkelland	331	698	722 (+3%)	905 (+30%)	1195 (+71%)	1445 (+107%)
Bernheze	86	380	389 (+2%)	561 (+48%)	851 (+124%)	1084 (+185%)
Bernisse	45	172	181 (+5%)	292 (+70%)	454 (+163%)	546 (+217%)
Best	42	304	319 (+5%)	504 (+65%)	735 (+141%)	972 (+219%)
Beuningen	20	274	289 (+6%)	428 (+56%)	657 (+140%)	950 (+247%)
Beverwijk	403	652	669 (+3%)	760 (+17%)	919 (+41%)	1102 (+69%)
Binnenmaas	216	414	431 (+4%)	592 (+43%)	832 (+101%)	1003 (+142%)
Bladel	69	235	250 (+7%)	409 (+74%)	572 (+144%)	693 (+196%)
Blaricum	52	159	159 (+0%)	229 (+44%)	397 (+150%)	490 (+209%)

Bloemendaal	409	597	607 (+2%)	667 (+12%)	813 (+36%)	995 (+67%)
Boarnsterhim	261	263	269 (+2%)	337 (+28%)	490 (+87%)	594 (+126%)
Bodegraven	123	225	233 (+3%)	336 (+49%)	497 (+121%)	607 (+170%)
Boekel	15	110	113 (+3%)	179 (+62%)	285 (+159%)	400 (+263%)
Bolsward	175	184	191 (+3%)	262 (+42%)	379 (+105%)	465 (+152%)
Borger-Odoorn	232	397	399 (+1%)	521 (+31%)	780 (+97%)	936 (+136%)
Borne	87	299	319 (+7%)	474 (+59%)	682 (+128%)	853 (+185%)
Borsele	300	320	326 (+2%)	407 (+27%)	550 (+72%)	693 (+116%)
Boskoop	211	185	189 (+2%)	262 (+42%)	392 (+112%)	451 (+144%)
Boxmeer	98	403	418 (+4%)	591 (+46%)	840 (+108%)	1129 (+180%)
Boxtel	208	418	431 (+3%)	574 (+37%)	832 (+99%)	1021 (+144%)
Breda	397	2621	2683 (+2%)	3086 (+18%)	3817 (+46%)	4619 (+76%)
Breukelen	278	224	232 (+4%)	297 (+33%)	405 (+81%)	496 (+122%)
Brielle	215	204	216 (+6%)	303 (+48%)	409 (+100%)	496 (+142%)
Bronckhorst	338	681	706 (+4%)	877 (+29%)	1122 (+65%)	1397 (+105%)
Brummen	253	344	358 (+4%)	484 (+41%)	648 (+89%)	784 (+128%)
Brunssum	361	544	560 (+3%)	671 (+23%)	865 (+59%)	1085 (+100%)
Bunnik	145	231	238 (+3%)	346 (+50%)	473 (+105%)	608 (+164%)
Bunschoten	67	180	185 (+3%)	289 (+60%)	442 (+145%)	534 (+196%)
Buren	167	275	273 (+0%)	368 (+34%)	550 (+100%)	700 (+155%)
Bussum	417	755	767 (+2%)	844 (+12%)	1010 (+34%)	1194 (+58%)
Capelle aan den IJssel	319	997	1014 (+2%)	1153 (+16%)	1592 (+60%)	2094 (+110%)
Castricum	230	607	638 (+5%)	866 (+43%)	1128 (+86%)	1434 (+136%)
Coevorden	251	632	647 (+2%)	841 (+33%)	1152 (+82%)	1443 (+128%)
Cranendonck	172	283	288 (+2%)	394 (+40%)	592 (+110%)	717 (+154%)
Cromstrijen	112	179	185 (+3%)	261 (+46%)	406 (+127%)	488 (+173%)
Cuijk	124	276	286 (+4%)	424 (+54%)	629 (+128%)	745 (+170%)
Culemborg	187	329	348 (+6%)	458 (+39%)	622 (+89%)	821 (+149%)
Dalfsen	173	366	380 (+4%)	526 (+44%)	726 (+98%)	927 (+153%)
Dantumadiel	399	324	337 (+4%)	400 (+23%)	478 (+47%)	564 (+74%)
De Bilt	408	1029	1057 (+3%)	1198 (+16%)	1433 (+39%)	1720 (+67%)
De Marne	136	188	197 (+5%)	270 (+44%)	396 (+111%)	499 (+166%)
De Ronde Venen	60	425	445 (+5%)	657 (+55%)	985 (+132%)	1289 (+203%)
De Wolden	287	422	437 (+4%)	558 (+32%)	713 (+69%)	928 (+120%)
Delft	381	1391	1424 (+2%)	1595 (+15%)	1974 (+42%)	2596 (+87%)
Delfzijl	388	505	521 (+3%)	644 (+28%)	817 (+62%)	928 (+84%)
Den Helder	334	835	858 (+3%)	1038 (+24%)	1413 (+69%)	1718 (+106%)
Deurne	63	392	420 (+7%)	651 (+66%)	872 (+122%)	1173 (+199%)
Deventer	364	1431	1443 (+1%)	1659 (+16%)	2220 (+55%)	2839 (+98%)
Diemen	151	329	339 (+3%)	458 (+39%)	648 (+97%)	862 (+162%)
Dinkelland	296	411	432 (+5%)	571 (+39%)	714 (+74%)	896 (+118%)
Dirksland	222	136	134 (-1%)	172 (+26%)	268 (+97%)	327 (+140%)
Doesburg	72	158	167 (+6%)	256 (+62%)	364 (+131%)	465 (+195%)
Doetinchem	255	839	866 (+3%)	1091 (+30%)	1483 (+77%)	1909 (+128%)
Dongen	106	352	365 (+4%)	512 (+45%)	754 (+114%)	966 (+175%)
Dongeradeel	307	384	394 (+3%)	515 (+34%)	695 (+81%)	826 (+115%)
Dordrecht	387	1801	1827 (+1%)	2060 (+14%)	2665 (+48%)	3315 (+84%)
Drechterland	44	224	237 (+6%)	348 (+55%)	558 (+149%)	713 (+218%)
Drimmelen	104	350	367 (+5%)	516 (+47%)	762 (+117%)	965 (+175%)
Dronten	55	427	458 (+7%)	693 (+62%)	976 (+128%)	1314 (+207%)

Druuten	17	186	198 (+6%)	297 (+59%)	473 (+154%)	665 (+257%)
Duiven	107	258	271 (+5%)	396 (+54%)	507 (+97%)	707 (+175%)
Echt-Susteren	262	492	505 (+3%)	642 (+30%)	883 (+80%)	1110 (+126%)
Edam-Volendam	54	303	322 (+6%)	493 (+63%)	732 (+142%)	931 (+208%)
Ede	321	1533	1580 (+3%)	1930 (+26%)	2503 (+63%)	3217 (+110%)
Eemnes	12	83	88 (+5%)	142 (+71%)	236 (+184%)	309 (+272%)
Eemsmond	202	272	273 (+0%)	342 (+25%)	516 (+89%)	672 (+147%)
Eersel	83	255	277 (+9%)	446 (+75%)	590 (+132%)	734 (+188%)
Eijsden	353	161	171 (+6%)	231 (+44%)	289 (+79%)	325 (+102%)
Eindhoven	422	3273	3361 (+3%)	3855 (+18%)	4331 (+32%)	5021 (+53%)
Elburg	188	286	291 (+2%)	398 (+39%)	591 (+107%)	712 (+149%)
Emmen	344	1738	1778 (+2%)	2167 (+25%)	2851 (+64%)	3547 (+104%)
Enkhuizen	165	257	264 (+3%)	369 (+44%)	531 (+107%)	659 (+157%)
Enschede	391	2108	2171 (+3%)	2540 (+20%)	3178 (+51%)	3771 (+79%)
Epe	376	606	623 (+3%)	762 (+26%)	958 (+58%)	1149 (+90%)
Ermelo	237	473	505 (+7%)	669 (+42%)	855 (+81%)	1103 (+133%)
Etten-Leur	192	488	512 (+5%)	705 (+44%)	967 (+98%)	1213 (+148%)
Ferwerderadiel	218	125	129 (+3%)	178 (+42%)	244 (+95%)	302 (+141%)
Franekeradeel	320	325	335 (+3%)	401 (+23%)	534 (+64%)	682 (+110%)
Gaasterlân-Sleat	329	204	212 (+4%)	271 (+33%)	353 (+74%)	422 (+107%)
Geertruidenberg	156	264	274 (+4%)	377 (+43%)	557 (+111%)	687 (+161%)
Geldermalsen	190	303	310 (+2%)	418 (+38%)	616 (+103%)	754 (+149%)
Geldrop-Mierlo	235	539	558 (+4%)	758 (+41%)	1040 (+93%)	1264 (+135%)
Gemert-Bakel	76	334	349 (+4%)	506 (+51%)	725 (+117%)	981 (+193%)
Gennep	40	244	259 (+6%)	393 (+61%)	566 (+131%)	783 (+220%)
Giessenlanden	101	168	175 (+4%)	250 (+49%)	375 (+123%)	469 (+178%)
Gilze en Rijen	166	315	326 (+3%)	452 (+43%)	665 (+111%)	809 (+156%)
Goedereede	285	193	203 (+5%)	268 (+39%)	358 (+85%)	426 (+121%)
Goes	350	784	810 (+3%)	939 (+20%)	1238 (+58%)	1590 (+103%)
Goirle	26	287	304 (+6%)	467 (+63%)	709 (+147%)	976 (+241%)
Gorinchem	339	528	539 (+2%)	639 (+21%)	835 (+58%)	1083 (+105%)
Gouda	348	1031	1051 (+2%)	1204 (+17%)	1638 (+59%)	2098 (+103%)
Graafstroom	291	118	123 (+4%)	159 (+35%)	221 (+87%)	260 (+120%)
Graft-De Rijp	11	90	95 (+5%)	158 (+75%)	260 (+188%)	336 (+272%)
Grave	43	145	154 (+6%)	249 (+72%)	358 (+147%)	462 (+219%)
Groesbeek	337	386	399 (+3%)	492 (+28%)	639 (+66%)	792 (+106%)
Groningen	411	2231	2242 (+0%)	2317 (+4%)	2953 (+32%)	3666 (+64%)
Grootegast	239	156	159 (+2%)	221 (+42%)	290 (+86%)	363 (+133%)
Gulpen-Wittem	184	237	246 (+4%)	362 (+53%)	492 (+107%)	593 (+150%)
Haaksbergen	204	347	354 (+2%)	501 (+44%)	705 (+103%)	855 (+146%)
Haaren	10	183	201 (+10%)	332 (+82%)	499 (+173%)	689 (+277%)
Haarlem	421	2346	2366 (+1%)	2466 (+5%)	3035 (+29%)	3671 (+56%)
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	109	68	69 (+1%)	100 (+47%)	143 (+109%)	187 (+174%)
Haarlemmermeer	33	1406	1453 (+3%)	2079 (+48%)	3394 (+141%)	4626 (+229%)
Halderberge	163	412	430 (+5%)	594 (+44%)	833 (+102%)	1063 (+158%)
Hardenberg	342	737	756 (+2%)	936 (+27%)	1198 (+62%)	1509 (+105%)
Harderwijk	155	565	583 (+3%)	771 (+36%)	1106 (+96%)	1474 (+161%)
Hardinxveld-Giessendam	382	271	280 (+3%)	336 (+24%)	407 (+50%)	505 (+86%)
Haren	402	519	518 (+0%)	598 (+15%)	776 (+50%)	881 (+70%)
Harenkarspel	22	182	188 (+3%)	277 (+52%)	468 (+157%)	630 (+246%)

Harlingen	122	264	268 (+1%)	367 (+39%)	574 (+118%)	713 (+170%)
Hatterum	276	192	199 (+3%)	280 (+45%)	373 (+94%)	428 (+122%)
Heemskerk	272	611	644 (+5%)	892 (+46%)	1097 (+80%)	1366 (+123%)
Heemstede	362	650	672 (+3%)	817 (+26%)	1044 (+61%)	1292 (+99%)
Heerde	236	308	319 (+3%)	408 (+32%)	563 (+83%)	721 (+134%)
Heerenveen	398	805	823 (+2%)	939 (+17%)	1194 (+48%)	1418 (+76%)
Heerhugowaard	23	456	490 (+7%)	753 (+65%)	1233 (+171%)	1574 (+245%)
Heerlen	424	1656	1707 (+3%)	1877 (+13%)	2126 (+28%)	2491 (+50%)
Heeze-Leende	127	230	245 (+7%)	362 (+58%)	495 (+115%)	619 (+169%)
Heiloo	256	420	445 (+6%)	633 (+51%)	789 (+88%)	955 (+127%)
Hellendoorn	298	519	529 (+2%)	666 (+28%)	911 (+76%)	1125 (+117%)
Hellevoetsluis	48	470	477 (+1%)	660 (+41%)	1111 (+137%)	1461 (+211%)
Helmond	279	980	1015 (+4%)	1273 (+30%)	1745 (+78%)	2174 (+122%)
Hendrik-Ido-Ambacht	196	316	334 (+6%)	470 (+49%)	624 (+97%)	781 (+147%)
Hengelo (O.)	379	1255	1292 (+3%)	1529 (+22%)	1901 (+51%)	2362 (+88%)
Het Bildt	306	152	161 (+6%)	222 (+46%)	282 (+85%)	327 (+115%)
Heumen	24	210	221 (+6%)	367 (+75%)	544 (+160%)	720 (+244%)
Heusden	65	497	519 (+4%)	763 (+54%)	1149 (+131%)	1483 (+198%)
Hillegom	310	339	346 (+2%)	447 (+32%)	600 (+77%)	726 (+114%)
Hilvarenbeek	73	176	181 (+3%)	278 (+58%)	409 (+133%)	517 (+194%)
Hilversum	425	1645	1677 (+2%)	1827 (+11%)	2071 (+26%)	2427 (+48%)
Hof van Twente	370	605	620 (+2%)	776 (+28%)	996 (+65%)	1175 (+94%)
Hoogeveen	347	870	887 (+2%)	1098 (+26%)	1477 (+70%)	1773 (+104%)
Hoogezand-Sappemeer	297	547	564 (+3%)	715 (+31%)	975 (+78%)	1190 (+118%)
Hoorn	139	838	849 (+1%)	1108 (+32%)	1758 (+110%)	2221 (+165%)
Horst aan de Maas	159	532	553 (+4%)	785 (+48%)	1093 (+105%)	1379 (+159%)
Houten	9	424	439 (+3%)	624 (+47%)	1009 (+138%)	1619 (+281%)
Huizen	168	604	629 (+4%)	830 (+37%)	1151 (+90%)	1542 (+155%)
Hulst	281	522	540 (+4%)	688 (+32%)	905 (+73%)	1157 (+122%)
IJsselstein	78	349	370 (+6%)	536 (+54%)	755 (+117%)	1021 (+193%)
Kaag en Braassem	132	310	322 (+4%)	434 (+40%)	641 (+106%)	827 (+167%)
Kampen	259	656	672 (+2%)	836 (+28%)	1161 (+77%)	1482 (+126%)
Kapelle	213	198	208 (+5%)	270 (+36%)	363 (+84%)	480 (+143%)
Katwijk	186	767	793 (+3%)	1046 (+36%)	1493 (+95%)	1916 (+150%)
Kerkrade	378	835	851 (+2%)	1019 (+22%)	1321 (+58%)	1577 (+89%)
Koggenland	37	259	273 (+5%)	424 (+64%)	655 (+153%)	840 (+224%)
Kollumerland c.	284	175	179 (+2%)	231 (+32%)	318 (+82%)	386 (+121%)
Korendijk	89	143	147 (+3%)	216 (+51%)	330 (+132%)	405 (+184%)
Krimpen aan den IJssel	214	478	509 (+6%)	745 (+56%)	973 (+104%)	1159 (+143%)
Laarbeek	125	286	304 (+6%)	441 (+54%)	614 (+115%)	769 (+169%)
Landerd	80	188	196 (+4%)	277 (+47%)	414 (+120%)	547 (+190%)
Landgraaf	292	585	604 (+3%)	765 (+31%)	1030 (+76%)	1285 (+120%)
Landsmeer	148	165	174 (+5%)	251 (+52%)	344 (+109%)	433 (+163%)
Langedijk	49	291	301 (+3%)	453 (+56%)	714 (+145%)	903 (+211%)
Lansingerland	81	486	502 (+3%)	730 (+50%)	1067 (+119%)	1406 (+189%)
Laren	429	361	367 (+2%)	394 (+9%)	446 (+23%)	493 (+37%)
Leek	247	299	312 (+4%)	403 (+35%)	531 (+78%)	685 (+129%)
Leerdam	199	330	332 (+0%)	424 (+28%)	634 (+92%)	815 (+147%)
Leeuwarden	419	1483	1509 (+2%)	1638 (+10%)	1917 (+29%)	2337 (+58%)

Leeuwarderadeel	16	134	142 (+6%)	228 (+70%)	362 (+170%)	481 (+258%)
Leiden	313	1461	1461 (+0%)	1650 (+13%)	2422 (+66%)	3101 (+112%)
Leiderdorp	198	390	412 (+6%)	583 (+50%)	769 (+97%)	962 (+147%)
Leidschendam-Voorburg	420	1538	1585 (+3%)	1790 (+16%)	2092 (+36%)	2420 (+57%)
Lelystad	56	681	697 (+2%)	906 (+33%)	1560 (+129%)	2093 (+207%)
Lemsterland	210	169	175 (+4%)	236 (+40%)	332 (+97%)	412 (+144%)
Leudal	203	540	565 (+5%)	747 (+38%)	1023 (+90%)	1330 (+146%)
Leusden	88	391	405 (+4%)	534 (+36%)	787 (+101%)	1114 (+185%)
Liesveld	64	108	117 (+8%)	185 (+71%)	270 (+150%)	322 (+199%)
Lingewaal	152	130	137 (+5%)	206 (+58%)	279 (+114%)	341 (+161%)
Lingewaard	50	523	542 (+4%)	767 (+47%)	1200 (+129%)	1623 (+210%)
Lisse	169	339	359 (+6%)	533 (+57%)	704 (+108%)	861 (+154%)
Lith	46	71	75 (+5%)	109 (+53%)	166 (+133%)	224 (+215%)
Littenseradiel	28	134	136 (+1%)	198 (+48%)	332 (+148%)	452 (+238%)
Lochem	386	703	720 (+2%)	868 (+23%)	1102 (+57%)	1295 (+84%)
Loenen	115	138	142 (+3%)	213 (+55%)	312 (+127%)	374 (+172%)
Loon op Zand	174	329	338 (+3%)	464 (+41%)	664 (+102%)	832 (+153%)
Lopik	126	139	143 (+3%)	199 (+43%)	283 (+103%)	374 (+169%)
Loppersum	349	164	166 (+1%)	197 (+20%)	256 (+56%)	333 (+103%)
Losser	117	321	333 (+4%)	454 (+42%)	667 (+108%)	871 (+171%)
Maarsssen	68	452	476 (+5%)	635 (+40%)	978 (+116%)	1337 (+196%)
Maasdonk	97	149	154 (+3%)	225 (+51%)	315 (+111%)	419 (+180%)
Maasdriel	170	307	314 (+2%)	406 (+32%)	596 (+94%)	781 (+154%)
Maasgouw	133	407	434 (+7%)	616 (+51%)	821 (+102%)	1083 (+166%)
Maassluis	224	470	487 (+3%)	634 (+35%)	914 (+94%)	1125 (+139%)
Maastricht	414	2066	2120 (+3%)	2415 (+17%)	2905 (+41%)	3370 (+63%)
Margraten	99	198	211 (+7%)	348 (+76%)	479 (+142%)	551 (+178%)
Marum	180	129	136 (+5%)	178 (+39%)	260 (+102%)	324 (+151%)
Medemblik	62	321	336 (+5%)	480 (+50%)	708 (+121%)	962 (+200%)
Meerssen	302	320	329 (+3%)	451 (+41%)	615 (+92%)	691 (+116%)
Menaldumadeel	223	188	194 (+3%)	263 (+40%)	370 (+97%)	451 (+140%)
Menterwolde	267	147	151 (+3%)	199 (+35%)	261 (+78%)	331 (+125%)
Meppel	318	503	526 (+5%)	626 (+24%)	818 (+63%)	1059 (+111%)
Middelburg	373	842	876 (+4%)	1049 (+25%)	1324 (+57%)	1621 (+93%)
Middelharnis	265	322	339 (+5%)	420 (+31%)	552 (+72%)	725 (+125%)
Midden-Delfland	21	211	230 (+9%)	372 (+76%)	525 (+149%)	732 (+247%)
Midden-Drenthe	182	530	544 (+3%)	675 (+27%)	990 (+87%)	1330 (+151%)
Mill en Sint Hubert	120	153	163 (+6%)	240 (+57%)	328 (+114%)	413 (+170%)
Millingen aan de Rijn	84	80	86 (+8%)	121 (+52%)	167 (+109%)	230 (+188%)
Moerdijk	229	496	500 (+1%)	649 (+31%)	958 (+93%)	1173 (+136%)
Montferland	212	516	546 (+6%)	773 (+50%)	1034 (+100%)	1256 (+143%)
Montfoort	14	128	136 (+6%)	235 (+84%)	378 (+196%)	473 (+271%)
Mook en Middelaar	35	113	121 (+8%)	217 (+93%)	301 (+167%)	368 (+227%)
Muiden	27	94	98 (+4%)	160 (+70%)	247 (+161%)	321 (+240%)
Naarden	351	361	361 (+0%)	426 (+18%)	585 (+62%)	729 (+102%)
Neder-Betuwe	195	252	260 (+3%)	347 (+38%)	499 (+98%)	624 (+147%)
Nederlek	308	221	225 (+2%)	283 (+28%)	409 (+85%)	474 (+115%)
Nederweert	36	217	230 (+6%)	376 (+73%)	546 (+151%)	710 (+227%)
Neerijnen	275	146	152 (+4%)	194 (+33%)	274 (+88%)	324 (+122%)
Niedorp	79	129	136 (+5%)	198 (+53%)	296 (+129%)	377 (+191%)

Nieuwegein	41	628	661 (+5%)	924 (+47%)	1476 (+135%)	2010 (+220%)
Nieuwkoop	29	298	318 (+7%)	475 (+59%)	740 (+148%)	1008 (+238%)
Nieuw-Lekkerland	59	92	98 (+7%)	150 (+63%)	228 (+149%)	279 (+205%)
Nijefurd	341	194	201 (+4%)	262 (+35%)	339 (+75%)	397 (+105%)
Nijkerk	121	448	461 (+3%)	661 (+47%)	976 (+118%)	1210 (+170%)
Nijmegen	377	2068	2105 (+2%)	2426 (+17%)	3124 (+51%)	3915 (+89%)
Noord-Beveland	333	145	149 (+3%)	181 (+25%)	241 (+66%)	298 (+106%)
Noordenveld	246	590	617 (+4%)	842 (+43%)	1120 (+90%)	1354 (+129%)
Noordoostpolder	324	662	672 (+2%)	765 (+16%)	1061 (+60%)	1383 (+109%)
Noordwijk	144	378	404 (+7%)	541 (+43%)	725 (+92%)	998 (+164%)
Noordwijkerhout	301	207	221 (+7%)	311 (+50%)	369 (+78%)	448 (+116%)
Nuenen c.a.	18	271	293 (+8%)	495 (+82%)	771 (+184%)	950 (+250%)
Nunspeet	327	429	438 (+2%)	530 (+24%)	706 (+65%)	890 (+108%)
Nuth	234	282	288 (+2%)	413 (+46%)	585 (+107%)	665 (+135%)
Oegstgeest	317	408	423 (+4%)	529 (+30%)	672 (+65%)	864 (+112%)
Oirschot	140	258	269 (+5%)	360 (+40%)	500 (+94%)	682 (+165%)
Oisterwijk	150	413	427 (+4%)	617 (+50%)	874 (+112%)	1083 (+162%)
Oldambt	404	740	744 (+0%)	819 (+11%)	1052 (+42%)	1250 (+69%)
Oldebroek	138	268	274 (+2%)	368 (+37%)	533 (+99%)	711 (+165%)
Oldenzaal	258	471	485 (+3%)	645 (+37%)	896 (+90%)	1069 (+127%)
Olst-Wijhe	290	260	268 (+3%)	346 (+33%)	452 (+74%)	572 (+120%)
Ommen	221	282	297 (+5%)	378 (+34%)	509 (+80%)	679 (+141%)
Onderbanken	209	127	130 (+2%)	184 (+45%)	254 (+100%)	311 (+144%)
Oost Gelre	189	417	437 (+5%)	602 (+44%)	799 (+92%)	1038 (+149%)
Oosterhout	171	722	751 (+4%)	1038 (+44%)	1497 (+107%)	1833 (+154%)
Oostflakkee	194	142	145 (+2%)	192 (+35%)	284 (+101%)	351 (+148%)
Ooststellingwerf	323	437	446 (+2%)	540 (+23%)	732 (+67%)	915 (+109%)
Oostzaan	217	133	143 (+7%)	199 (+50%)	262 (+97%)	321 (+141%)
Opmeer	75	136	149 (+9%)	226 (+67%)	323 (+138%)	399 (+194%)
Opsterland	233	439	452 (+3%)	561 (+28%)	787 (+79%)	1034 (+136%)
Oss	245	1014	1071 (+6%)	1429 (+41%)	1859 (+83%)	2329 (+130%)
Oud-Beijerland	185	328	344 (+5%)	452 (+38%)	630 (+92%)	821 (+150%)
Oude IJsselstreek	305	629	632 (+1%)	773 (+23%)	1087 (+73%)	1356 (+116%)
Ouder-Amstel	286	253	262 (+4%)	336 (+33%)	450 (+78%)	559 (+121%)
Ouderkerk	108	117	126 (+8%)	185 (+58%)	262 (+124%)	321 (+175%)
Oudewater	92	157	162 (+3%)	239 (+52%)	362 (+130%)	445 (+183%)
Overbetuwe	85	487	502 (+3%)	705 (+45%)	1091 (+124%)	1394 (+186%)
Papendrecht	179	426	453 (+6%)	646 (+52%)	883 (+107%)	1071 (+151%)
Peel en Maas	82	529	549 (+4%)	805 (+52%)	1180 (+123%)	1525 (+188%)
Pekela	380	207	213 (+3%)	250 (+21%)	330 (+59%)	388 (+87%)
Pijnacker-Nootdorp	25	427	453 (+6%)	688 (+61%)	1003 (+135%)	1455 (+241%)
Purmerend	70	1041	1071 (+3%)	1440 (+38%)	2176 (+109%)	3076 (+195%)
Putten	268	327	337 (+3%)	456 (+39%)	596 (+82%)	736 (+125%)
Raalte	141	560	587 (+5%)	779 (+39%)	1099 (+96%)	1481 (+165%)
Reeuwijk	243	197	206 (+5%)	283 (+44%)	371 (+88%)	456 (+131%)
Reimerswaal	413	341	349 (+3%)	399 (+17%)	481 (+41%)	556 (+63%)
Renkum	412	813	841 (+3%)	913 (+12%)	1024 (+26%)	1334 (+64%)
Renswoude	7	37	39 (+4%)	66 (+77%)	110 (+195%)	148 (+298%)
Reusel De Mierden	47	141	149 (+6%)	219 (+56%)	322 (+129%)	438 (+211%)
Rheden	392	1027	1047 (+2%)	1273 (+24%)	1562 (+52%)	1833 (+78%)
Rhenen	264	239	251 (+5%)	349 (+46%)	441 (+85%)	539 (+125%)

Ridderkerk	271	786	816 (+4%)	1109 (+41%)	1483 (+89%)	1759 (+124%)
Rijnwaarden	128	131	139 (+6%)	207 (+58%)	286 (+118%)	352 (+168%)
Rijnwoude	74	230	241 (+5%)	379 (+65%)	565 (+146%)	675 (+194%)
Rijssen-Holten	405	528	554 (+5%)	664 (+26%)	765 (+45%)	892 (+69%)
Rijswijk	428	1131	1156 (+2%)	1234 (+9%)	1342 (+19%)	1571 (+39%)
Roerdalen	131	323	339 (+5%)	490 (+52%)	681 (+111%)	861 (+167%)
Roermond	330	834	843 (+1%)	1035 (+24%)	1434 (+72%)	1726 (+107%)
Roosendaal	277	1184	1222 (+3%)	1570 (+33%)	2151 (+82%)	2628 (+122%)
Rotterdam	426	9121	9106 (+0%)	9033 (+-1%)	10768 (+18%)	12955 (+42%)
Rozendaal	427	38	39 (+4%)	54 (+43%)	52 (+36%)	53 (+40%)
Rucphen	130	273	281 (+3%)	380 (+39%)	553 (+103%)	729 (+167%)
Schagen	91	301	314 (+4%)	498 (+65%)	756 (+151%)	853 (+183%)
Schermer	32	50	53 (+7%)	97 (+96%)	147 (+196%)	164 (+232%)
Scherpenzeel	206	120	129 (+7%)	197 (+63%)	265 (+120%)	296 (+146%)
Schiedam	415	1202	1201 (+0%)	1242 (+3%)	1561 (+30%)	1930 (+61%)
Schiermonnikoog	430	22	24 (+6%)	26 (+14%)	28 (+25%)	30 (+35%)
Schijndel	94	291	303 (+4%)	417 (+43%)	622 (+114%)	821 (+182%)
Schinnen	110	206	217 (+6%)	327 (+59%)	468 (+128%)	562 (+173%)
Schoonhoven	96	168	178 (+6%)	254 (+51%)	374 (+123%)	471 (+181%)
Schouwen-Duiveland	328	679	691 (+2%)	859 (+27%)	1183 (+74%)	1408 (+107%)
s-Gravenhage	418	7052	6955 (+-1%)	6820 (+-3%)	8764 (+24%)	11141 (+58%)
s-Hertogenbosch	326	1754	1820 (+4%)	2234 (+27%)	2852 (+63%)	3645 (+108%)
Simpelveld	322	171	174 (+2%)	227 (+33%)	303 (+78%)	357 (+109%)
Sint Anthonis	191	174	179 (+3%)	264 (+52%)	330 (+90%)	431 (+149%)
Sint-Michielsgestel	220	391	407 (+4%)	556 (+42%)	763 (+95%)	941 (+141%)
Sint-Oedenrode	135	238	249 (+5%)	365 (+53%)	508 (+114%)	633 (+166%)
Sittard-Geleen	385	1588	1629 (+3%)	1962 (+23%)	2440 (+54%)	2935 (+85%)
Skarsterlân	374	413	424 (+3%)	523 (+27%)	650 (+57%)	794 (+92%)
Sliedrecht	340	445	460 (+3%)	553 (+24%)	707 (+59%)	912 (+105%)
Slochteren	280	208	211 (+2%)	257 (+23%)	371 (+78%)	461 (+122%)
Sluis	394	581	589 (+1%)	658 (+13%)	860 (+48%)	1028 (+77%)
Smallingerland	369	847	882 (+4%)	1143 (+35%)	1425 (+68%)	1649 (+95%)
Sneek	356	532	546 (+3%)	669 (+26%)	897 (+69%)	1069 (+101%)
Soest	311	813	838 (+3%)	1032 (+27%)	1362 (+67%)	1741 (+114%)
Someren	103	240	251 (+4%)	370 (+54%)	502 (+109%)	662 (+175%)
Son en Breugel	299	255	276 (+8%)	421 (+65%)	495 (+94%)	553 (+116%)
Spijkensisse	183	804	841 (+5%)	1125 (+40%)	1518 (+89%)	2017 (+151%)
Stadskanaal	355	606	630 (+4%)	803 (+32%)	1042 (+72%)	1219 (+101%)
Staphorst	254	173	174 (+1%)	220 (+28%)	309 (+79%)	393 (+128%)
Stede Broec	102	243	255 (+5%)	354 (+46%)	531 (+118%)	674 (+177%)
Steenbergen	250	336	348 (+4%)	452 (+34%)	620 (+85%)	769 (+129%)
Steenwijkerland	359	704	721 (+2%)	860 (+22%)	1133 (+61%)	1409 (+100%)
Stein	270	398	409 (+3%)	556 (+40%)	768 (+93%)	892 (+124%)
Strijen	181	124	126 (+1%)	169 (+37%)	249 (+101%)	312 (+151%)
Ten Boer	58	98	103 (+6%)	151 (+55%)	217 (+122%)	298 (+206%)
Terneuzen	372	1020	1039 (+2%)	1226 (+20%)	1678 (+65%)	1967 (+93%)
Terschelling	201	84	88 (+4%)	128 (+52%)	170 (+102%)	207 (+147%)
Texel	207	226	232 (+2%)	298 (+32%)	441 (+95%)	555 (+145%)
Teylingen	315	533	556 (+4%)	686 (+29%)	854 (+60%)	1130 (+112%)
Tholen	288	371	379 (+2%)	468 (+26%)	639 (+73%)	815 (+120%)

Tiel	257	489	503 (+3%)	624 (+28%)	857 (+75%)	1109 (+127%)
Tilburg	366	2544	2613 (+3%)	3139 (+23%)	4125 (+62%)	5042 (+98%)
Tubbergen	228	269	279 (+4%)	370 (+38%)	474 (+76%)	637 (+137%)
Twenterand	293	389	393 (+1%)	484 (+24%)	686 (+76%)	854 (+119%)
Tynaarlo	358	646	669 (+4%)	803 (+24%)	1022 (+58%)	1296 (+101%)
Tytsjerksteradiel	263	539	552 (+3%)	722 (+34%)	991 (+84%)	1215 (+126%)
Ubbergen	244	190	196 (+3%)	267 (+40%)	353 (+86%)	438 (+131%)
Uden	119	483	503 (+4%)	749 (+55%)	1082 (+124%)	1309 (+171%)
Uitgeest	129	137	147 (+7%)	213 (+55%)	291 (+113%)	367 (+168%)
Uithoorn	219	385	399 (+3%)	530 (+37%)	714 (+85%)	929 (+141%)
Urk	197	113	119 (+5%)	180 (+59%)	236 (+109%)	280 (+147%)
Utrecht	389	2969	2934 (+1%)	3166 (+7%)	4179 (+41%)	5386 (+81%)
Utrechtse Heuvelrug	336	1058	1063 (+0%)	1275 (+21%)	1745 (+65%)	2175 (+106%)
Vaals	200	196	200 (+2%)	275 (+41%)	406 (+107%)	484 (+147%)
Valkenburg aan de Geul	345	381	391 (+3%)	512 (+35%)	670 (+76%)	776 (+104%)
Valkenswaard	252	482	499 (+3%)	686 (+42%)	922 (+91%)	1100 (+128%)
Veendam	423	491	500 (+2%)	535 (+9%)	644 (+31%)	748 (+52%)
Veenendaal	113	796	829 (+4%)	1086 (+36%)	1552 (+95%)	2168 (+172%)
Veere	242	402	410 (+2%)	528 (+31%)	763 (+90%)	931 (+132%)
Veghel	153	478	511 (+7%)	705 (+47%)	952 (+99%)	1248 (+161%)
Veldhoven	51	554	595 (+7%)	961 (+73%)	1301 (+135%)	1718 (+210%)
Velsen	393	1193	1219 (+2%)	1338 (+12%)	1635 (+37%)	2112 (+77%)
Venlo	346	1552	1596 (+3%)	1996 (+29%)	2565 (+65%)	3165 (+104%)
Venray	100	501	524 (+5%)	764 (+52%)	1090 (+118%)	1395 (+178%)
Vianen	38	237	248 (+4%)	392 (+65%)	617 (+160%)	765 (+222%)
Vlaardingen	416	1378	1402 (+2%)	1532 (+11%)	1856 (+35%)	2183 (+58%)
Vlagtwedde	407	316	324 (+2%)	367 (+16%)	452 (+43%)	531 (+68%)
Vlieland	5	18	20 (+11%)	34 (+86%)	60 (+232%)	74 (+312%)
Vlissingen	375	849	859 (+1%)	1024 (+21%)	1389 (+64%)	1619 (+91%)
Vlist	114	141	148 (+5%)	217 (+54%)	304 (+116%)	383 (+172%)
Voerendaal	274	189	197 (+4%)	280 (+48%)	385 (+103%)	422 (+123%)
Voorschoten	371	477	494 (+4%)	623 (+31%)	759 (+59%)	922 (+93%)
Voorst	283	423	439 (+4%)	551 (+30%)	708 (+67%)	935 (+121%)
Vught	332	442	451 (+2%)	533 (+21%)	682 (+54%)	914 (+106%)
Waalre	325	292	299 (+2%)	403 (+38%)	517 (+77%)	607 (+108%)
Waalwijk	231	615	632 (+3%)	834 (+36%)	1199 (+95%)	1451 (+136%)
Waddinxveen	193	339	349 (+3%)	503 (+48%)	683 (+101%)	842 (+148%)
Wageningen	316	569	576 (+1%)	730 (+28%)	980 (+72%)	1204 (+112%)
Wassenaar	401	671	684 (+2%)	767 (+14%)	967 (+44%)	1146 (+71%)
Waterland	162	251	262 (+5%)	398 (+59%)	550 (+119%)	648 (+158%)
Weert	249	723	752 (+4%)	1037 (+44%)	1398 (+93%)	1655 (+129%)
Weesp	266	283	293 (+4%)	362 (+28%)	482 (+70%)	637 (+125%)
Werkendam	205	332	348 (+5%)	473 (+42%)	652 (+97%)	815 (+146%)
Wervershoof	57	107	111 (+4%)	166 (+55%)	241 (+126%)	327 (+207%)
West Maas en Waal	241	263	277 (+5%)	371 (+41%)	482 (+83%)	611 (+132%)
Westerveld	303	387	401 (+4%)	513 (+33%)	687 (+78%)	836 (+116%)
Westervoort	13	145	147 (+1%)	216 (+48%)	350 (+141%)	539 (+271%)
Westland	134	1339	1388 (+4%)	1877 (+40%)	2668 (+99%)	3567 (+166%)
Weststellingwerf	384	481	493 (+2%)	598 (+24%)	745 (+55%)	890 (+85%)
Westvoorne	354	296	305 (+3%)	376 (+27%)	489 (+65%)	598 (+102%)

Wierden	226	293	304 (+4%)	429 (+46%)	586 (+100%)	697 (+138%)
Wieringen	154	150	155 (+3%)	216 (+44%)	322 (+115%)	391 (+161%)
Wieringermeer	161	162	166 (+2%)	235 (+45%)	355 (+119%)	420 (+159%)
Wijchen	53	485	507 (+5%)	738 (+52%)	1128 (+133%)	1494 (+208%)
Wijdmeren	238	409	413 (+1%)	534 (+31%)	786 (+92%)	951 (+133%)
Wijk bij Duurstede	1	208	224 (+8%)	348 (+68%)	621 (+199%)	947 (+356%)
Winsum	95	199	208 (+5%)	294 (+48%)	412 (+107%)	559 (+181%)
Winterswijk	395	526	536 (+2%)	591 (+12%)	752 (+43%)	930 (+77%)
Woensdrecht	149	309	317 (+3%)	443 (+43%)	683 (+121%)	811 (+163%)
Woerden	105	591	616 (+4%)	853 (+44%)	1226 (+107%)	1625 (+175%)
Wormerland	157	218	229 (+5%)	338 (+55%)	486 (+123%)	568 (+160%)
Woudenberg	39	157	167 (+6%)	267 (+69%)	399 (+153%)	505 (+221%)
Woudrichem	177	193	198 (+3%)	273 (+42%)	382 (+98%)	486 (+152%)
Wûnseradiel	66	151	160 (+6%)	233 (+54%)	340 (+125%)	447 (+196%)
Wymbritseradiel	227	170	177 (+5%)	240 (+41%)	324 (+91%)	402 (+137%)
Zaanstad	314	2083	2141 (+3%)	2584 (+24%)	3544 (+70%)	4420 (+112%)
Zaltbommel	240	314	321 (+2%)	412 (+31%)	583 (+86%)	728 (+132%)
Zandvoort	368	390	396 (+2%)	453 (+16%)	630 (+61%)	770 (+97%)
Zederik	176	188	192 (+2%)	264 (+40%)	391 (+107%)	475 (+152%)
Zeevang	6	66	67 (+1%)	116 (+76%)	217 (+230%)	271 (+312%)
Zeewolde	2	141	156 (+11%)	279 (+98%)	419 (+198%)	634 (+350%)
Zeist	396	1228	1249 (+2%)	1299 (+6%)	1623 (+32%)	2168 (+77%)
Zevenaar	178	454	477 (+5%)	672 (+48%)	954 (+110%)	1143 (+152%)
Zijpe	158	147	155 (+6%)	221 (+51%)	321 (+118%)	382 (+160%)
Zoetermeer	77	1393	1438 (+3%)	1880 (+35%)	2874 (+106%)	4083 (+193%)
Zoeterwoude	4	109	114 (+5%)	185 (+70%)	317 (+192%)	461 (+325%)
Zuidhorn	164	237	243 (+3%)	320 (+35%)	498 (+110%)	612 (+158%)
Zuidplas	19	475	496 (+4%)	713 (+50%)	1137 (+139%)	1650 (+247%)
Zundert	248	336	350 (+4%)	437 (+30%)	571 (+70%)	769 (+129%)
Zutphen	294	706	728 (+3%)	850 (+20%)	1171 (+66%)	1545 (+119%)
Zwartewaterland	312	241	253 (+5%)	307 (+27%)	417 (+73%)	515 (+114%)
Zwijndrecht	343	780	809 (+4%)	1032 (+32%)	1327 (+70%)	1595 (+104%)
Zwolle	309	1556	1594 (+2%)	1870 (+20%)	2512 (+61%)	3337 (+114%)

Stichting Alzheimer Nederland
Postbus 183
3980 CD Bunnik
T 030 – 659 69 00
F 030 – 659 69 01
info@alzheimer-nederland.nl
www.alzheimer-nederland.nl
TOCH UIT vakanties

